

# BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: <b>Wagner Antal</b>	Felelős szerkesztő: <b>Dr. Valentin Emil</b>	Főmunkatárs: <b>Dr. Nyiraty János</b>	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Fél évre 5 kor. Negyed évre 2:50. Egyes szám ára 2 fillér.
---	--	---	--	--

## Bosznia.

Baja 1907. dec. 23

A delegáció ülésének alkalmából egy, Bosznia viszonyait ismertető füzetet adott közre a közös pénzügyminiszter. Hát az a szürke füzet tartalomra nézve is meglehetősen szürke volt. Magyar nemzeti szempontból egyenesen vigasztalan a helyzet odalent a Bosznia-völgyén.

Nincsen Boszniának egyetlen talp-alattnyi területe sem, amelyet magyar fiúk vére ne áztatott volna. Magyar véren, magyar anyák patakzó könnye árán szerezték meg azt a tartományt, amelynek hovatartozandósága mind a mai napig sincsen megállapítva.

Rengeteg, teugernyi magyar vér folyt el, amíg Ausztria-Magyarország megszállotta, s egész garmada pénzt nyelte el Magyarországnak, amíg az ottani viszonyok a rendes kerékvágásba zökentek.

És a sok, a nagy vér- és pénzaldozatáért minő ellenértéket kapott vajjon Magyarország?

Bármily szorgosan is kutatunk, nem látunk, nem találunk semmit.

Az a szürke füzet arról beszél, hogy az idén kötelező tantárgy lett a boszniai középiskolákban a magyar nyelv. De hogyan, de miként? A magyar nyelv fakultatív kötelező tantárgy. Azaz, ha valamelyik tanuló kimeri mondani, hogy ő *nem akar* német nyelvet tanulni, akkor köteles a német helyett a magyart választani. Csakhogy jaj annak gyerekeknek, aki merészel „tetszés szerint“ a német helyett magyar nyelven tanulni. Hogy mennyire igazak feltevéseink, azt mi sem illusztrálja jobban, mint az, hogy amíg a német nyelvet tanulók száma ezrekbe megy, addig az összes bosznia-hercegovinai gymnáziumokban, reál-, kereskedelmi- és polgári iskolákban 65, mondd *halvanöl* gyerek választotta kötelező tantárgyul a magyar nyelvet.

Az iskolákban megnehezítik a magyar nyelv tanulását. De, ha nem is tennék, akkor sem igen törnék magukat a szülők, hogy gyermekeik a német helyett magyar nyelven tanuljanak. Aki

Boszniában járt, aki az ottani életet ismeri, az regélhet arról a német világról, amely ott járja.

A bosnyák hivatalokban, a közigazgatásban nyoma sincsen annak, hogy ezt a tartományt Ausztria és Magyarország tartja megszállva. Úgy a hivatalok nyelvében, mint a legaprólékosabb külsőségekben is egyedül csakis Ausztria domborodik ki. A magyar nyelv számúzve van mindenünnen. A hivatalokban feltűnően kevés a magyar. Van ott mindenféle szedett-vedett népesség, Alsó-, Felső-Ausztriából, Stájerből németek, más osztrák tartományokból horvátok, lengyelek, szlovének, olaszok. Csak éppen a magyar feltűnően kevés. Ha meg valahogy jut is hivatalhoz magyar, hát bizony-bizony nehéz lesz az élete. Különösen főbenjáró bűn ott önérzetesnek lenni és magyar voltát hirdetni.

A magyar kereskedelemnek, iparnak meg éppen kevés a haszna abból, hogy ezrével haltak ott a magyar fiúk. Boszniának Bécs és Ausztria a Mekkája. Arra fordulnak a hivatalos körök áhítatos arccal és minden igyekecsük oda irányul, hogy a magyar rovására Bosznia Bécs és Ausztria iparának legyen a piaca.

A nemzeti kormányának a kötelessége, hogy ezt a viszás állapotot odalent megszüntessék és az őt megillető pozícióhoz jusson a magyar is mindenben.

## A képviselőház ülése.

Budapest, 1907. dec. 22.

A képviselőház tegnapi ülésén tudvalevőleg *Wekerle* Sándor miniszterelnök indítványára elhatározták, hogy vasárnap tartsa a Ház legközelebbi ülését. Az ülés napirendjére a névszerint való szavazást tűzték, a melyet a horvátok kértek a kvóta javaslatra, továbbá a javaslat részleteinek tárgyalását, végül szintén a határidőhöz kötött külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

A vasárnapi ülésen aztán, amelyet *Návay* Lajos elnök pontban 10 órakor nyitott meg, 143 szavazattöbbséggel elfogadták általánosságban a kvótajavaslatot. A részletek tárgyalásában a horvátok ma már nem vettek részt, annál alaposabban kivették azonban

részüket a függetlenségi pártból kilépett képviselők. A vitában, a mely végre a javaslat részleteiben való elfogadását is eredményezte, ismételten résztvett *Wekerle* Sándor miniszterelnök is. Az ülés végén vita nélkül, változatlanul elfogadták a külkereskedelmi viszonyok rendezéséről való törvényjavaslatot. Holnap már csak rövid, formális ülése lesz a Háznak.

Részletes tudósításunk ez:

Az ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: **Návay** Lajos.

A Ház harmadik olvasásban elfogadta a konzuli biráskodásról szóló törvényjavaslatot.

**Az elnök:** következik a névszerint való szavazás a kvóta-javaslatról. A szavazás az I. betűvel kezdődik.

A szünet után:

A szavazás nagy zajban megkezdődött. *Eötvös* Károly »nem« szavazata után balról viharos éljenzés támadt. A 449 igazolt képviselő közül igen-nel 173, nem-mel 30 szavazott, távol volt 246. A kvóta-javaslatot tehát 143 szavazattöbbséggel elfogadták.

**Farkasházy** Zsigmond: Nem kívánjuk hosszasan az örömet... (Nagy zaj a baloldalon.)

**Szentiványi** Árpád: ... hogy a horvátokkal együtt obstruáljanak! (Nagy zaj.)

**Farkasházy** Zsigmond: Hol vannak a horvátok? Egy sincs itt!

**Lengyeel** Zoltán: Mi se gyanusitunk, minket se gyanusítsanak! (Nagy zaj! Felkiáltások: Haljuk a vezért!)

**Nagy** György: Ezt nem lehet eltűnni. (Folyton tartó nagy zaj!)

**Az elnök:** Lengyel Zoltán és Bozókyt rendre utasítja.

**Farkasházy** Zsigmond: A nemzeti becsület szempontjából beszél. (Zaj.) Az osztrák támadás, a melyről Batthyányi... (Nagy zaj, felkiáltások: a címhez beszéljen!)

**Az elnök:** Tessék a tárgytól való eltérésre a Ház engedélyét kérni.

**Farkasházy** Zsigmond: A motívumokat mondja el, a melyek őt a kvótajavaslat tárgyalása fölfüggesztésének indítványozására bírják. A miniszterelnök kijelentette, hogy gondja lesz a sérelem méltó megtorlására. Konstatálja azonban, hogy ez a törekvés sikere nem vezetett, sőt újabb sérelemmel tetézték a régit, mert br. Beck, osztrák miniszterelnök lojális kijelentését vita tárgyává fogja tenni. Ez példátlan sérelem. Így helytelen volna, ha most a kvótajavaslat végleges elfogadásával a hadisarcot fölkinálnák az osztrákoknak, mert ezzel egészen kiadjuk a fegyvert a kezünkből. Indítványt nyújt be, a mely szerint míg a miniszterelnök a megígért elégtételt meg nem szerezte, függessze fel a képviselőház a kvótáról való törvényjavaslat tárgyalását. (Zaj.)

**Wekerle** Sándor miniszterelnök: Sajnálja, hogy ezt a kérdést itt meglepetés szerűen hozzák elő. Ő az ügyben úgy is akart még az ünnepek előtt nyilatkozni, de ilyen kérdésben a nyilatkozat megtételét arra az időre kell megállapítani, a mikor azt a kormány célszerűnek tarja. Ő azért jelzi álláspontját. Mi a kvótát nem az osztrákok kedvéért emeltük fel, hanem kényszerűségből. Nem az a kérdés, hogy az osztrák sajtó, vagy akár a parlament is, milyen magatartást követ, hanem, hogy azzal szemben az osztrák kormány milyen álláspontot foglal el. Ő jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, amelyben kérte, fejezze ki sajnálatát azon, hogy a mi ügyeinkbe avatkoztak másodszer annak konstatálását kérte, hogy a kormány nem identifikálta magát a képviselőház határozatával, harmadszor pedig biztosítékot kért, hogy az osztrák kormány a jövőben, ha ilyen felszólalások történnek, azok ellen állást foglal. Ezeket a kívánásokat az osztrák kormány készségesen teljesítette. Ez a fontos, ez a biztosíték. Ehhez az állásponthoz fog ragaszkodni a jövőben is. A szóló a maga részéről hasonló magatartást ígért és megbeszélte az osztrák miniszterelnökkel, milyen eljárást kell követni, hogy Ausztriával a békés együttélés a jövőre biztosított legyen s olyan viszony létesüljön, hogy a gazdasági kiegyezés előnyeit kölcsönösen élvezhessük. Ez a felvilágosítása, kéri a határozati javaslat elvetését. (Helyeslés).

**Lengyel Zoltán:** mi nem az osztrák kormánnyal állunk szemben, nem annak szavaztuk meg a fölemelt kvótát, hanem az osztrák államnak. (Nagy zaj).

**Lányi Mór:** Az osztrák kormánnyal tárgyalunk, nem Luegerrel!

**Lengyel Zoltán:** Az osztrák államot nem Beck, hanem a parlament képviseli. Lueger, annak a pártnak a vezére, a mely a sérelmes javaslatot keresztül vitte, jutalmul valószínűs belső titkos tanácsos lesz.

**Szemerecsányi György:** Mi köze van ehhez?

**Lengyel Zoltán:** Nem elegendő, hogy a kormány hivatalosan egy más nemzet belügyeibe avatkozik, erre csak fegyverrel lehet felelni. (Nagy derűtség) Minden rongyos osztrák nem avatkozhatik belügyeinkbe . . .

**Az elnök:** Az imparlamentáris kifejezésért rendreutasítja.

**Lengyel Zoltán:** Ha már nincs bátorságuk szembeszállani az osztrákokkal, legalább engedjék meg, hogy kedvemre kigorombáskodjam magam. (Zaj.) Birálja a magyar delegációt, a melyben Kmety egy stiláris módosításán kívül nem esett szó, hanem reggel, nappal, éjjel a legnagyobb sietséggel és meghunyászkodással . . . (Zaj.)

**Nagy Emil:** Nem szószátyárkodással mentjük meg a hazát! Ez számár beszéd! (Nagy zaj.)

**Lengyel Zoltán:** Igaza van, minden közbeszólás sem hallatszik a menyországba. Minden képviselő úr kiabálását észre sem veszem. Egy hang: De nagy ur az ur!

**Lengyel Zoltán:** Elfogadja Farkasházy indítványát.

**Gaál Gaston:** Lengyel Zoltánra reflektál. A miniszterelnök felvilágosításai kielégítették. Az osztrák parlament határozatával legföllebb nevétségessé tette magát ország-világ előtt. A határozati javaslatot nem fogadja el.

**Bozóky Árpád:** Mivel Ausztria és Magyarország között nincs béke, a kvótát emelni

őrültség, hisz erre nincs a kormánynak gazdasági érve, csak politikai okokkal védekeznek. Elfogadja a határozati javaslatot.

**Szappanos István:** Ő azt tartja, hogy békét gorombáskodással nem lehet csinálni. Szeretné látni, hogy mi az osztrák elégtétel, várjunk tehát néhány napig. Ne veszekedjünk itt. (Derűség.) Hiszen mind egyet akarunk, a haza javát, az egyik ilyen módon, a másik amolyan módon. Elfogadja a határozati javaslatot.

**Nagy György:** A delegációnak kiosztott zöld füzetekből kiderül, hogy a szárazföldi hadsereg költségét 6,897,000 koronában állapították meg.

**Az elnök:** Figyelmezteti a szónokot, maradjon a tárgynál. (Fölkiáltások jobbról; Csujmó!)

**Nagy György:** A haditengerészet költségvetése . . .

**Lengyel Zoltán:** Ismételtelen közbeszól.

**Az elnök:** Rendreutasítja.

**Lengyel Zoltán:** Tessék ezt a kérdést komolyan és más modorban tárgyalni!

**Az elnök:** Semmiféle irányban sem veszek Öntől leckét.

**Nagy György:** Az egyes közös miniszteriumok költségvetéséről szól.

**Egy hang:** Ujságból citál!

**Lengyel Zoltán:** Azt csinálunk, amit akarunk!

**Molnár Jenő:** Ugy van! Ami nekünk tetszik!

**Egy hang:** Majd mi is azt csináljuk, amit akarunk! (Folytonos nagy zaj.)

**Az elnök:** Lengyel Zoltánt ismételtelen rendreutasítja.

**Nagy György:** Csatlakozik Farkasházy indítványához.

**Wekerle** Sándor miniszterelnök: Lengyel Zoltánnak azt feleli, hogy ilyen kérdéseket nem a parlamentekkel, hanem az államok hivatalos képviselőivel, a kormányokkal szokás elintézni. Az osztrák kormány nagy készséggel és loalissal adott szatiszfakciót, a melyet ő tökéletesen elegendőnek tart. Óv attól, hogy olyan tere tereljék a dolgot, hogy a parlamentek lövöldözzenek egymásra. Ilyen kérdésekben, egyöntetűen és méltóságosan kell eljárni. Belekeverték ide a delegációt is. Az a bizottság azért siettetette a tárgyalást, mert nem akarta az országot annak a veszedelemnek kitenni, hogy a kvóta kérdésében megegyezés nélkül maradjunk és nem akarta a képviselőház ünnepi nyugalmát is megzavarni. A határozati javaslat mellőzését kéri. (Helyeslés.)

**Lengyel Zoltán:** A miniszterelnök mindig loalisan beszél és ha csak vele volna dolgunk, mi is loalisan volnánk. A többség viselkedjék a kisebbséggel szemben korrekt módon és ne gorombáskodjék. Olyan közbeszólások, hogy »számár beszéd, szemtelenség, ez a horvátokkal való paktálás«, tehát kétszáz ember vádjá egy ellen, hasonló hangot provokálnak.

**Bozóky Árpád:** Ez csak az újfajta 48-ok tempója. (Nagy zaj.)

**Lengyel Zoltán:** A miniszterelnök azt mondta, hogy nem a parlamenttel, hanem az osztrák kormánnyal igazítja el a dolgot.

**Kossuth Ferenc:** Ez polémia!

**Az elnök:** Kérem ez polémia s erre nincs jogcíme a képviselő urnak.

**Lengyel Zoltán:** Ha nem zavarja felszólalásomat, már be is fejeztem volna.

**Az elnök:** Ön mindig külön jogokat vindikál magának.

**Lengyel Zoltán:** Én azt mondom, hogy a

parlamenttel kell ezt a dolgot elintézni. (Fölkiáltások: Ez polémia.) Kérem, tessék egyszerre lefizetni! Erővel kell visszaverni a támadást.

**Szentiványi Árpád:** Személyes kérdésben szól.

Megengedem, hogy a képviselő urak rösteljenek a horvátokkal való nyilt összeköttetést, de ezt titokban mégis föntartják. (Derűség és zaj.)

**Nagy Emil:** Személyes kérdésben szól. Ő csak azért volt goromba, mert Lengyel Zoltán azt állította, hogy a delegációban meghunyászkodtak. Ilyen váddal szemben a legnagyobb gorombaság is jogosult.

**Az elnök:** Nagy Emilt rendreutasítja.

**Szappanos István:** Személyes kérdésben szól. Már másodszer hallja ezt a kifejezést banda és hogy a horvátokkal cimborálnak. Ő még egyetlenegyszer sem beszélt a horvátokkal. A horvát obstrukciót ő kárhoztatja legjobban.

**Lengyel Zoltán:** Személyes kérdésben kér szót. Ha az a körülmény, hogy mi beszéltünk, már azt jelenti, hogy a horvátokkal trafikálunk, akkor Apponyi, Szerényi és a többi miniszter is trafikál, mert ők többször is felszólaltak. Szentiványi idézetére nem válaszolhat, ő nem volt Bécsben, nem delegátus, nem szavazza meg a kvótát, de nem is érti a német idézetet. (Derűtség.)

A Ház azután változatlanul elfogadta a címet.

Az első paragrafushoz **Bozóky Árpád** e helyett: »A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok« a következő szöveget ajánlja: »Az osztrák császárság.«

**Mezőfi Vilmos:** Az utolsó pillanatban kéri a képviselő házat, hogy ne szavazza meg a fölemelt kvótát, hanem, ha már okvetlen szükség van a közös kiadásokra, maradjon meg a régi arány.

**Gróf Batthyányi Tivadar:** Tessék a szocialista pártadót befizetni.

**Egry Béla:** E szakszervezetek nyúznak a legjobban.

**Mezőfi Vilmos:** A szakszervezetektől nem kapott soha egy krajcárt sem, viszont a képviselő urak évtizedek óta egyebet sem tesznek, mint elszedik a nép verejtékes filléreit.

**Egy hang:** Vasárnapi mozi csinál!

**Mezőfi Vilmos:** Hivatkozik Mocsáry Lajosra, aki kilépett a függetlenségi pártból, mert az megtagadja az igazi függetlenségi elveket.

**Ugron Gábor:** Kidobtuk az elnökségből!

**Mezőfi Vilmos:** Indítványozza, hogy a régi kvóta arány maradjon meg.

**Hoitsy Pál** előadó felszólalása után az első szakaszt változatlanul elfogadták.

A második §-nál:

**Lengyel Zoltán:** Tiltakozik ama felfogás ellen, hogy a közösügyek fentartása esetén, ha a kiegyezés bármi okból kézre nem jönne, az osztrákoknak joguk volna a maguk vámbevételeit saját kiadásuk fődözésére fordítani.

**Popovics Sándor** államtitkár: Cáfolja Lengyel állítását. Az 1867. XII. t. c. 58. §-a azt az állítást, hogy a vámbevételek közössége az 1867. XII. t. c. által konstruált közösségből következik, nem erősíti meg.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadta.

A harmadik §-nál:

**Bozóky Árpád:** Helyesebb közjogi kifejezéseket ajánl. E helyett »közös államháztartás«

**Ha szép és tartós bútort óhajt, úgy Szelényi Zsigánál vásároljon, ahol mindenféle fa-, vas-, réz- és kárpitozott bútorokat legolcsóbban szerezhet be.**

kéri, tegyék ezeket a szavakat »a két állam közös háztartása (Derűtség). Holyes, ne beszéljünk közös háztartásról, hanem legyen a szöveg így:« Hogy a két állam közösügyl kiadásai főnakadást ne szenvedjenek.

**Hoitsy Pál** előadó helyesnek találja a módosításokat, a melyeket pontosabban stilizál.

A Ház e szakaszt Bozóky Árpád és Hoitsy Pál módosításával fogadta el.

A 4, 5, 6 §-ust a Ház változatlanul fogadta el.

**Az elnök:** Ezzel a kvóta törvényjavaslat részletes vitája is véget ért.

**Hoitsy Pál** előadó elfogadásra ajánlja a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is változatlanul, vita nélkül elfogadta.

**Az elnök:** Mivel a mai ülés szokatlanul ünnepi napon tartatott, javasolja, hogy a tanácskozást fejezzék be. A legközelebbi ülést hétfő délelőt 10 órára tűzi ki s annak napirendjére a ma elfogadott törvényjavaslatok harmadszori olvasását állapítja meg.

Az ülés egy óra után véget ért.

## Telefon tudósítások.

Budapest, 1907. dec. 23.

Ma délelőtt 11 órakor a képviselőház ülést tartott, melyen **Návay Lajos** elnök elnökölt.

A képviselőház harmadik szavazásban is elfogadja a tegnap megszavazott törvényjavaslatot.

**Az elnök** indítványozza, hogy január hó 10-éig ne tartson ülést. (Helyeslés.) Utána pedig **Wekerle** miniszterelnök indítványozza, hogy a Ház a legközelebbi ülésen bankbizottságot küldjön ki.

Az ülés fél 12 órakor véget ért

## A miniszterelnök párbaja.

**Wekerle** és **Polónyi** ismeretes afférjában a megbízottak hosszú és alapos tanácskozás után kardpárbajban állapotok meg, amelyet vasárnap délután egy órakor vívtak meg a Rákosi-féle vívóteremben. A párbaj feltételei ezek voltak: könnyű olasz kardok, teljes bandázs, végkimerülésig, szúrás kizárásával.

A felek majdnem egyidőben érkeztek meg segédekkel a párbaj színhelyére. **Wekerle Sándor** miniszterelnök a párbaj kezdetéig **Bolgár Ferenc** államtitkár lakásán tartózkodott, amely ugyanannak a háznak a második emeletén van, amelyben a vívóterem. A miniszterelnök orvosa dr. **Kuzmik Pál** egyetemi tanár, **Polónyi Gézáé dr.**, **Boros Ernő**, a **Ferenc József** kereskedelmi osztály sebészeti osztályának főorvosa volt.

A vezetésre a segédek **Bolgár Ferenc** államtitkárt kérték fel, aki, miután a felek felállottak, kötelelesszerűen még egy békítési kísérletet tett. Mikor ez is eredménytelen maradt, megadta a jelt az összecsapásra.

Az első asszó eredménytelen maradt, a második asszónál a miniszterelnök kardja lecsúszott **Polónyi** előrenyújtott kardján és valamivel a könyökcsont felett megütötte jobbkarját. A kard lapjára fordult s így nem ejtett sebet.

Közvetlenül ezután még mindig kinyújtott karddal **Polónyi Géza** megszólalt:

— Azt hiszem, abba hagyhatnánk. Elég volt.

— Én segédeim kezébe tettem le az ügyet, válaszolta a miniszterelnök szintén en-garde állásba, abba nincs többé beleszólásom.

**Polónyi** erre leeresztette kardját, átadta br. **Kaas Ivornak** és odalépett a miniszterelnökhöz.

— Mélyen sajnálom a történetet, — mondotta.

— Már kijelentettem, hogy egyéni becsületemben nem akartalak sérteni, válaszolta **Wekerle Sándor**.

Az ellenfelek kezét fogták, mire a segédek az ügyet a lovagiasság szabályai szerint elintézettnak jelentették ki. Erről nyomban jegyzőkönyvet vettek fel, amelyeknek egyik példányát a miniszterelnök, másikát **Polónyi Géza** kapta.

**Wekerle Sándor** miniszterelnök, aki negyed egy óráig részt vett a képviselőház tanácskozásain, két beszédet is mondott, a párbaj után visszament a képviselőházba. Ott közben már véget ért az ülés, Sokan a telefonfülkéket szállották meg, s onnan küldözgették fel a híreket a folyosóra. Az egyik csoport valamennyi tagja, köztük **Éber Antal**, **Csizmazia Endre**, **Nagy Emil**, **Lovász Márton** és még mások, ígéretet tettek arra, hogy kisebb-nagyobb pénzüsségeket adnak a a gyergyó-szentmiklósi **Kossuth-szobor** javára, ha a miniszterelnök sértetlen marad.

Egy és fél órakor a baloldali folyosó végén riadó éljenzés támadt. **Wekerle Sándor** alakja tűnt fel a folyosóra nyíló üvegajtóban. A képviselők eléje mentek s folytonos éljenzés és taps közepette kísérték a középső folyosóra. **Wekerle Sándor** ott megállt. Az ováció zaja elült s a képviselők nagy csöndben lesték a miniszterelnök ajkáról a szót. **Kmety Károly** biztatta is **Wekerle**-t:

— Halljuk, halljuk!

— Hogyne! — Mosolygott a miniszterelnök. Nem cirkusz ez!

Ezzel már ment is tovább. A képviselők mindenütt a nyomában. A folyosó közepén, közvetlenül a terembe nyíló ajtó mellett a miniszterelnök röviden elmondta a párbaj lefolyását.

Távozása előtt a miniszterelnököt az összegyűltek még egyszer zajos ovációban részcsesítették.

## NAPIHIREK.

**Személyi hir.** Értesülésünk szerint **Ambrozoicsné, Meszlényi Ilona** úrnő ömértósága, főispánunk édesanyja, tegnap este hosszabb tartózkodásra **Bajára** érkezett. Örömmel jelenthetjük, hogy ömértósága, ki gyengélkedése miatt távozott **Bajáról**, teljesen egészségesen tért vissza.

**Haragszik a királyra.** Körülbelül egy éve történt, hogy **Horváth Pendl László** bajai szobafestő egy társaságban, ahol politikai diskurzus folyt, a következő kijelentéseket tette: »Huncut a király, mert az asszonyokat is lóra ülteti.« Az ügyesség királysértés miatt perbe fogta **Horváthot**, de kihallgatni nem sikerült, mert közben nyomtalanul eltűnt **Bajáról**. A törvényszék erre köröző levelet bocsájtot ki ellene. A körözüvény megjelenése után pár napra a bezdáni kisduna-ágból egy férfi holttestét fogták ki. A községi előjáróság **Horváth Pendl László**ként agnoszkálta s erről jelentést tett a bajai járásbírósnak. Erre az ügyesség megszűntette **Horváth** ellen az eljárást s a körözüvényt visszavonta. Nagy volt azonban a bajai bíróságnál a meglepetés, mikor másnap egy ember a következő szavakkal állított be: **Horváth Pendl László** vagyok. Hallottam, hogy köröznek királysértésért, hát jelentkeztem, nehogy szökevénynek tartsanak. A bíróságnál már azt hitték, hogy örültem van dolguk, mire **Horváth** iratokkal és személyazonossági tanukkal igazolta kilétét. Természetes, hogy erre letartóztatták s mivel a királysértési ügy tárgyatása a szegedi kir. törvényszék hatáskörébe lartozik, átkísérték a szegedi ügyességhez, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

**Árvaszéki ügyek.** Az árvaszék legutóbbi ülésén a következő ügyek kerültek elintézésre: **Baja** város közigazgatási bizottságának értesítése a belügyminiszter azon határozatáról, melylyel **kisk. Fischer Evelin** feletti gyámhatóság illetőséget **Budapest** főváros árvaszékére ruházza át. — **Néhai Böngyösi Jánosné Schmausz Mária** póthagyatéka ügyében osztály egyezség. — **Kisk. Gyurisits Mihályt** és **Katalint** érdeklő vagyoni megosztás ügye. — **Kisk. Reile Mária, Erzsébet** gyámhatósági ügye. — **Néhai Zimmer Károly** hagyatéka ügyében osztályegyezség **Devics Alajos**, mint **kisk.**

**Müllender József** magán gyámjának sürgős kérvénye gyámolta részére a legszükségesebbek és ideiglenes fentartásárz 200 koronának kiutalványozása iránt.

**Vegyileg tiszta**, természetes szénsav feltétlenül kiadóbb, mint a mesterségesen előállított, s ezért ipari célokra legjobban ajánlható a kartellen kívüli **Muschong-Buziásfürdői** szénsavművek által a világhírű **buziásfürdői** természetes szénsav forrásokból szállított folyékony szénsav, mely ott bármely mennyiségben beszerezhető.

**Gyarmati-féle** szagtalan csukamájolajat szívesen veszik felnőttek és gyermekek. Egy üveg ára 1 kor. 60 fillér. Kapható **Gyarmati Emil** gyógyszer-tárában **Baja, Fötér.**

# Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a **SCOTT-féle Emulsio**. Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá



Az Emulsio vásárlásánál a **SCOTT-féle** módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

## erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás szint ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülőök öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban. —

## Határidő üzlet

1907. december 23:

Búza	októberre	— K —	áprilisra	13 K 24
Rozs	»	»	»	12 » 12
Zab	»	»	»	8 » 46
Kukorica	májusra	7 »	34	

Az árak 50 kg-ként értendők.

Szerkesztő: **FODOR KÁROLY.** Kiadóhivatal: **WAGNER ANTAL** könyvkereskedésében.

Szerkesztőség telefon száma: 101. Kiadóhivatal telefon száma: 36.

# !! Nagy karácsonyi vásár !!

## MITTLER IZIDORNÁL BAJÁN

Fő-utca, Fischer Lipót-féle üzlet

Van szerencsém a tisztelt közönség b. figyelmét felhívni **KARÁCSONYI és UJÉVI ajándék-tárgyaimra**, ugy felnőttek mint gyermekek részére. — Nem kiméltem sem fáradságot sem költséget, hogy dús választéku raktárt rendezek be, mely úgy a legszerényebb mint a legmagasabb igényeket kielégíteni képes.

Játékárú osztályom megtekintésére, mely egy külön teremből áll minden vétel kötelezettsége nélkül bárkit is szívesen látok.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

**MITTLER IZIDOR.**

18—14

# APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban :  
Ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

Minden szó 4 fillér. — Vastag betűből 8 fillér.  
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

## Bátor I.

Édes Minkica Nagysád!  
Legutóbb vett b sorai több irányban szerezték kellemetlen meglepetést nekem. Először a levélnek kissé fagyos hangja, másodsor az a közlése, hogy kegyed tudja, hogy ki rejtőzik a „Flótácska” álnév alatt, harmadszor, hogy kegyed azt írja magáról, hogy — vén lány. Talán nem leszek udvariatlansággal vádolható, ha kereken kijelentem, hogy a levél két utóbbi állítását nem hiszem. Hogy ismerne, kizártnak tartom, hogy kegyed vén leány lenne szintén. Különösen az utóbbi két kétséghöz nem az én szemem nem engedtem. Még azt sem koncedálom, hogy korosabb hölgy lenne. Mert, zárójel között legyen mondva vén leány és férjhez nem ment idősebb hölgy között nagy a különbség. A vén leány típus, tele rigolyával, hiúsággal; az ilyenek aztán nevetséges alakokká lesznek, persze *eme* tulajdonságoknál fogva és nem azért, mert nem mentek férjhez. Hogy kegyed, édes Minkica, vén lány lenne, ellene mond az a körülmény, hogy kedves leveleim hangja min-

dig derűs és sohasem szentimentális; hogy idősebb kisasszony lenne, megejtője éppen maga, ott amikor azt írja: „amikor hizelegnek nekem, azt mondják: Minkica.” Bocsanat, de se vén kisasszonyokat, se idős hölgyeket becézni nem szoktak.

Most még csak ennyit: Honnan tudia, hogy ki vagyok? Nemde, csak tréfál? Ha komolyan sejtji, hogy ki vagyok: írja meg a kereszt- és vezetéknévem kezdőbetűit. Ha jól sejtji, (amit egy csöppet se bánék Ist-n bizony megírom, hogy eltalálta.

Addig is kezeit csókolja és egyben boldog ünnepeket kíván

Flótácska.

## Fényképező gép

használt, de jó karban, olcsón eladó. A kép méret 12 x 16 1/2 cm. s van hozzá két kettős kazetta s egy kitérő leucse. Cím a kiadóhivatalban.

Egy elegánsan **butorozott szoba** egy, vagy két úr részére kiadó.

Mészáros Lázár-utca 26.

# ZONGORA

használt, igen jó karban, átköltözés miatt, áron alól, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.



**Az elavult rendszerű mosás**  
még csak a haladó kortól elmaradt háziasszonyokra s olyanokra tartozik, akiknek pazarolni való idejük és sok kidobandó pénzük van.



**Ezen új rendszerű mosás**  
azonban azon tisztelt háziasszonyokra tartozik, akiknek az újkor haladásait illetőleg egészséges ítélőképességük és nyílt pillantásuk van.

Mert a John féle „telített gőzű” mosógép (magyar német és osztr. szab.) idő munka és költségben közel 75% megtakarítást biztosít szavatosság mellett. Kísérletre is szállítandó.

Kapható: Kapots Nándornál Baján.

**MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI**

# SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve



**SZÉNSAVAT**

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra

**Legkiadósabb természetes szénsav!**

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgálgó intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:  
»Szaga és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA: 99,57%.**

A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel s magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető

Felvilágosítással készségesen szolgál:

**Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe: BUZIÁSFÜRDŐN.**

Sürgönczim: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

# Az alkalmas karácsonyi ajándékok

vására megkezdődött már!

## BARTA VIDOR UTÓDA

ILLATSZERTÁRÁBAN,  
Vörösmarty Mihály-utca 4. szám.

**Kérjük a nagyérdemű közönséget kirakatainknak szives megtekintésére.**

Minden elképzelhető alkalmas ajándék „Magyar-gyártmányú illatszerek, kitünő minőségben” óriási választékban 80 fillértől 3 koronáig kaphatók. **0 0 0 SZIGORUAN SZABOTT SZOLID ÁRAK!**

A Barta-féle „ARANYVIRÁG” arc crème a legkiválóbb bőrápoló szer 1 tégely ára 2 korona.

**NAGY OCCASIO!**

# KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOKNAK

**NAGY OCCASIO!**

ugy mint minden évben, az idén különösen szives figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek rak-táromon levő összes árukat „tetemesen leszállított árak mellett”, — ugy mint férfi-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, esőernyők, férfi és uri téli alsóin-gek és nadrágok, női Blousok félárban.



Tisztelettel

**FISCHER PÁL.**

Női fekete és színes Clott alsó szoknyák, glace és szövött keztyűk, férfi kalapok és sapkákat, ugyszintén szörme boákat és karmantyúkat, Brabant, Scungs, Scungs Valubi, Biber, Astrachan Angora és Muf-lonba, csipkéket és ruhadiszek, női válfűzőket óriás, nagy választékban, olesó árakban.